

שמרצונו הוא מגרשה, ואין מקום לתקן לו כתובה ממנה.

שנינו במשנה: **וכתובת אשה בזיבורית.**

אמר מר זוטרא בריה דרב נחמן: לא אמרן [לא אמרן] במשנה (12) כתובת אשה בזיבורית אלא כאלמנה הגובה מיתמי.

אבל גרושה הגובה כתובתה מיניה דידיה [מבעלה], גובה בבינונית.

ומתמהינן: אם מה ששנינו בזיבורית מיתמי, אם כן תיקשי מאי איריא [מה ראה התנא לומר (13)] **כתובת אשה דוקא**, הלא אפילו כל מילי [כל דבר] — נזיקין ובעל חוב — נמי בזיבורית?!

דהא תנן במשנתנו, אין נפרעים בין נזיקין בין בעל חוב ובין אשה בכתובתה מנכסי יתומים, אלא מן הזיבורית, ומה ראה התנא להדגיש דוקא בכתובת אשה שגובה היא מזיבורית?!

אלא ודאי לאו כדבריך, ומה שאמרו בזיבורית, אף בגרושה שגובה מיניה [מבעלה].

ואדרבה, כיון שהאיש מוציאה שלא ברצונה, ראוי לתקן לה עידית כדי שלא יוציאנה! (9)

ומפרשינן: לא בא רבי שמעון לתת טעם לגביית כתובה בזיבורית, אלא בעניין אחר דיבר.

כי וכי תימא [אם תשאל] מדוע לא נאמר כי היכי [כמו] דכי מפיק לה איהו בגט, מדעתו, תקינו לה רבנן כתובה מיניה.

אם כן, כי נפקא איהי [כאשר היא תצא] ממנו, על ידי שתכוף אותו לגרשה ולתת לה גט, נמי ליתקני ליה רבנן כתובה מינה! (10)

על זה בא רבי שמעון לומר תא [בא] ושמע תשובה לשאלתך, אין אשה מוציאה את בעלה, ואי אפשר לה לכוף אותו על כך.

כי אכן אשה יוצאה כשבעלה רוצה לגרשה, בין לרצונה ובין שלא לרצונה, ואילו האיש אינו מוציא את אשתו, אף אם היא רוצה בכך, אלא לרצונו, ואי אפשר לה לכופו. (11)

שהרי אם ירצה אפשר המשהי לה [שישהה אותה אצלן] במה שהיא זקוקה לקבל ממנו גיטא [גט], ואם אינו משהה אותה, נמצא

9. "חידושי הריטב"א" והר"ן.

10. שעיקר תקנת כתובה כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה, ושמא תאמר במורדת מיהא היה להם לתקן לו איזה ממון ממנה כעין כתובה כדי ליוזהר שלא תמרוד בו — מאירי.

11. הרמב"ם כתב [אישות יד ח] שאשה האומרת על בעלה שמאוס הוא עליה כופין אותו לגרשה, והראשונים הקשו עליו ממה שמבואר כאן שאי אפשר לאשה לכוף את בעלה לגרשה ולעולם

יכול הוא להשהותה אם ירצה. וראה במאירי שתירץ שיכול הוא להשטט ולברוח, וראה עוד בתוספות בכתובות סג ב ד"ה אבל ובחתם סופר.

12. כן משמע בראשונים דאמתניתין קאי, ובפני יהושע לא פירש כך, אלא דאברייתא קאי, וראה שם שפירש מה דחק את מר זוטרא לומר דרק מיתמי בזיבורית וראה עוד בחתם סופר ובתפארת יעקב.

13. על פי ספר הערוך.